

Voorlegger vergadering Raad van Bestuur UWV

Vergadering Raad van bestuur	
Datum	18 april 2023
Agendapunt	Agendapunt 7 Nummer 23 – 138
Onderwerp	Bestuurlijke reactie Onderzoek niet-gebruik Toeslagenwet van de Nederlandse Arbeidsinspectie
Directeur	Directeur SBK
Opsteller	5.1 lid 2 sub e
Portefeuillehouder RvB	Guus van Weelden
Onderwerp heeft instemming van	
Directeur	Toelichting

Door Raad van bestuur te nemen besluiten

Akkoord met de bestuurlijke reactie van UWV op het Onderzoek van de Nederlandse Arbeidsinspectie naar het niet-gebruik van de Toeslagenwet.

Samenvatting onderwerp en redenen bespreking

De Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA) heeft onderzoek gedaan naar het niet gebruik binnen de Toeslagenwet. De NLA concludeert daarin dat het niet gebruik van de toeslagenwet op 1 september 2019 hoog is onder rechthebbenden met een Wajong-uitkering (68%) en rechthebbenden met een IOW-uitkering (56%). Het niet-gebruik van rechthebbenden van de andere regelingen ligt lager (WW: 38%; IVA: 35%; WGA: 35%; WAO: 33%).

Als UWV zijn we blij met dit onderzoek, omdat we hiermee inzicht hebben gekregen in de omvang van het niet-gebruik binnen de Toeslagenwet. Het onderzoek is sterk kwantitatief gericht (op de CBS data) en levert vooral inzicht in de omvang van het niet-gebruik in 2019, niet in de redenen voor het niet-gebruik. Het rapport geeft goede aanknopingspunten om het gesprek over de Toeslagenwet te blijven voeren, zodat hiermee mogelijk schulden kunnen worden voorkomen.

Hoewel we eerder geen precieze cijfers hadden over de omvang van het niet-gebruik binnen de Toeslagenwet, gingen we wel uit van een hoog niet-gebruik, onder andere doordat de wet erg complex is en veel vraagt van het doenvermogen van cliënten. Niet-gebruik van de Toeslagenwet is ongewenst en willen we zoveel mogelijk voorkomen.

Om niet-gebruik substantieel terug te dringen, is een vergaande vereenvoudiging noodzakelijk: vergaand betekent in dit geval een individualisering van de Toeslagenwet, met andere woorden, niet langer een uitkering op basis van gezinssituatie. In dat geval wordt de Toeslagenwet beter begrijpelijk, eenvoudiger uitvoerbaar en kunnen cliënten wel individueel en proactief worden benaderd en geholpen. Een dergelijke vereenvoudiging is vaker voorgesteld aan SZW, maar tot op heden onhaalbaar gebleven. Als alternatief hebben we sinds 2019 verschillende alternatieven onderzocht om niet-gebruik te beperken, daarin hebben we gekeken naar zowel wettelijke wijzigingen als wijzigingen die wij zelf in ons proces kunnen aanbrengen.

Dit is in september 2021 in de vorm van de notitie niet-gebruik ook in de RvB besproken en nadien is meerdere malen in de RvB gesproken over één van die initiatieven: de huidige werkwijze rondom de TW aanvraag in de klantapplicatie-WW. Op 4 april 2023 is over dit laatste ter kennisname een brief naar de AP gestuurd.

In voorliggende bestuurlijke reactie reflecteren we op de uitkomsten van het onderzoek en over maatregelen die wij hebben ingezet of nog willen inzetten om niet-gebruik binnen de Toeslagenwet te reduceren.

Gevolgen voor mensen

Het rapport agendeert nogmaals het niet-gebruik van de Toeslagenwet. De Toeslagenwet heeft een essentiële functie in het voorkomen dat mensen onder het sociaal minimum komen. UWV zet zich in om het niet gebruik terug te dringen. Bijvoorbeeld via maatregelen die ze zelf kunnen nemen als het pleiten voor de vereenvoudiging van de Toeslagenwet (bijvoorbeeld via de knelpuntenbrief). Dit rapport brengt opnieuw de (politieke) aandacht voor het terugdringen van het niet-gebruik. UWV zal dit rapport gebruiken om nogmaals bij SZW op aan te dringen om te starten met de vereenvoudiging.

Kansen en risico's voor (de opdracht van) UWV

- Het rapport biedt de kans om de gesprekken over vereenvoudiging van de Toeslagenwet te blijven voeren.
- UWV moet voorbereid zijn op politieke en maatschappelijke aandacht en aandacht van de media n.a.v. de onderzoeksresultaten. Dit betreft vooral het hoge percentage niet-gebruik TW. UWV moet hierop een gedegen en betrokken antwoord hebben.

Strategische aspecten van het besluit

Het rapport biedt de kans om de Toeslagenwet en met name de problemen die hiermee samen hangen opnieuw te agenderen, zeker nu duidelijk is dat het niet-gebruik hoog is.

Bedrijfsvoering (personeel/financieel)

n.v.t.

Duurzaamheid

n.v.t.

Vervolgtraject besluitvorming

De bestuurlijke reactie van UWV wordt toegevoegd aan het rapport. Het rapport wordt naar de Tweede Kamer gestuurd.

Communicatie

UWV moet voorbereid zijn op politieke en maatschappelijke aandacht en aandacht van de media n.a.v. de onderzoeksresultaten. Dit zal vooral gericht zijn op het hoge percentage niet-gebruik TW. UWV moet hierop een gedegen en betrokken antwoord hebben.

Openbaarheid

Deze documenten kunnen openbaar gemaakt worden:

1	☒	Ja, in hun geheel, nadat het ministerie het rapport aan de Tweede Kamer heeft gestuurd.
2	☐	Deels.
3	☐	Nee, de bijbehorende bijlage(n) niet.
4	☐	Nee, helemaal niet.